

Det kgl. Finansdepartement
Heidi Heggenes
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Vår dato:
02.05.2006
Vår ref:
KNH-2002/00097

Høring - utkast til lov om toll og vareførsel

Vi viser til departementets brev av 17. januar om forslag til ny lov om toll og vareførsel. Norsk Landbrukssamvirke vil uttale seg på vegne av våre medlemsorganisasjoner og har følgende kommentarer av generell art og til noen enkelte lovparagrafer:

Innledningsvis vil NL understreke følgende: Det er forutsatt at lovutkastet ikke endrer dagens tollregime eller tollsatser for landbruksvarer og det slås fast at tollforvaltningen er en integrert del av landbrukspolitikken (i kommentarene til kapittel 9). Tollvernet er et sentralt virkemiddel i landbrukspolitikken og etter vårt syn betinger det en egen forvaltning og fullmakter. På denne bakgrunn forutsetter NL at ansvars- og rollefordelingen som er etablert mellom Finansdepartementet og tolldirektoratet på den ene siden og Landbruks- og matdepartementet og Statens Landbruksforvaltning på den annen side videreføres.

Generelle kommentarer

I høringsbrevet er det sagt at lovutkastet er en teknisk revisjon som bygger på tolloven og de innledende bestemmelsene i tolltariffen som i sin tur er en del av Stortingets budsjettvedtak om toll. Departementet ønsker med revideringen å modernisere og forenkle toll-lovgivningen til gagn for næringslivet og å avklare rettigheter og plikter ved vareførselen. Departementet har også ønsket å effektivisere tollmyndighetenes arbeid og sikre korrekt fastsettelse av toll og andre avgifter. Departementet er kommet til at regelverket bør samles i en lov for å gi bedret oversikt og systematikk selv om lovens omfang utvides noe.

NL deler departementets ønske om en mer oversiktlig og forutsigbar tollforvaltning med bedret rettssikkerhet for næringslivet. NL mener at departementet i stor utstrekning har lyktes med dette gjennom lovutkastet og med en mer konsekvent språkbruk som angir bedre myndighetsutøver og de som er bemyndiget. NL vil likevel peke på at spørsmålet om bruk av spesifikk tollsats eller prosent-tollsats ikke er et spørsmål om rettferdighet, men om hvor effektivt en beskyttelse skal/bør være.

Høringsnotatet gir forøvrig saklig sett en fyldig og dekkende beskrivelse av regler og bestemmelser som gjelder tollforvaltningen av landbruksvarer selv om det er noe mer uklart hva som ligger i beskrivelsen i pkt 15.2 om EØS der det heter: "Selv om landbrukspolitikken generelt ikke omfattes av EØS-avtalen berører den også handel med landbruksvarer".

Departementet legger opp til en diskusjon (s.27) om tollretten bør favne alle regler som gjelder vareførselen eller om handelspolitiske reguleringer bør holdes utenfor. I utkastet er de siste tatt med. Etter lovutkastet vil en del av Stortingets plenarvedtak falle bort og overføres til en samlelov. Pliktregelen om toll vil vise til loven. Tilbake i plenarvedtaket vil være regler som tollsatser og avgifter. NL forutsetter at disse endringene er vurdert som hensiktsmessige i en lovteknisk revisjon. Mye av tollregelverket er avledet av internasjonale forpliktelser som Norge har inngått multilateralt eller bilateralt. NL mener det er viktig at det nasjonale lovverket er innrettet på en slik måte at man kan utnytte fullt ut det nasjonale handlingsrommet innenfor de internasjonale rammene.

Departementet mener at rettsinformasjon og rettssikkerhetshensyn tilsier at de spesielle forvaltningsbestemmelsene gis ved lov (ss. 91-92). NL kan være enig i at tollovgivningen i størst mulig utstrekning bør legge opp til generelle forskriftsfestede ordninger fremfor individuell saksbehandling på grunnlag av skjønn. Men NL ser som departementet behovet for at denne vurderingen balanseres mot behovet for en viss grad av skjønnsvurderinger noe NL mener det er absolutt behov for når det gjelder tollforvaltningen av landbruksvarer.

I bemerkninger til de enkelte kapitler blir det innledningsvis (s.129) henvist til lovutkastets fullmakter. Det heter at forskriftsbestemmelsene vil hjemles i de enkelte lovbestemmelsene og derved unngås generelle fullmakter. NL forstår det slik at en sisteleddsfullmakt er begrenset til det lovbestemmelsen fastsetter eller gir adgang til. NL deler ellers departementets betraktninger (s.43) om at blancofullmakter bør unngås og at loven ikke bør avskjære domstolskontroll med forvaltningen.

I høringsnotatet nevnes at lovrevisjonen gir muligheter for legalitetskontroll med forvaltningspraksis. Departementet peker blant annet på noen hovedmål for rettssikkerheten at kontroller tollvesenet foretar, utføres på en måte som ikke står i misforhold til formålet med kontrollen. NL slutter seg til dette synet, men vil samtidig understreke at kontrollen må stå i et rimelig forhold til importutviklingen. Etter vår mening bør moderniseringen av lovverket frigjøre ressurser som kan settes inn i mer aktiv grensekontroll og effektiv overvåking av vareførselen.

NL kan ikke se av lovutkastet at man i tilstrekkelig grad har behandlet spørsmålet om konsekvensene av omklassifisering av varer får med hensyn til toll som følge av avgjørelser i WCO. Det vil kunne ha store konsekvenser for landbruksbeskyttelsen hvis ikke tollregimet følger varen etter en omklassifisering i det Harmoniserte System. Endring av plassering i varebeskrivelsen eller varenummer kan medføre økt eller redusert tollsats. NL mener at det må være et pålegg i loven at den ordinære tollsatsen som gjaldt for HS-endringen følger varen til den nye plasseringen.

NL slutter seg til departementets vurdering (s. 70) om å beholde begrepet tollverdi slik det benyttes i dag, gitt i samsvar med GATT/WTO artikkel VII. NL er enig med departementet at en vurdering av gjeldende praksis om at siste salget skal legges til grunn i flersalgstilfeller vil være en materiell endring som faller utenfor en lovteknisk revisjon (s. 75). I kapittel 5 sies det at "lovreglene om tollfritak retter seg mot de enkelte vareførsler og ikke vareslag som sådan". NL tolker denne formuleringen dit hen at det ikke er tilstrekkelig å være eier av en vare for å ha rett til tollfritak.

Kommentarer til de enkelte paragrafer

§ 1-5 (1) NL oppfattet at begrepet "beregne" skulle byttes ut med "utregne".

§ 1-6 NL sier seg enig i at av rettsinformative grunner bør forvaltningsvedtak om endring av tollsatser kunngjøres særskilt. NL kan derimot ikke se nødvendigheten av denne paragrafen da det følger av et hvert offentlig vedtak at det skal kunngjøres. NL forslår at paragrafen strykes.

§ 5-5 om ødelagte varer og tollfrihet. NL forutsetter at sanksjoner mot smuglet vare fortsatt gjelder selv om varen/varepartiet er skadet.

§ 7-1 blir det brukt begrepet faktiske nettovekten. NL kjenner til at det har vært saker om hva som kan sies å være nettovekt. NL vil peke på at nettovekt må spesifiseres nøye. Det er forskjell på ost i olivenolje og ost i lake.

§ 7-3 gjelder innsigelser mot vekt – manko. Paragrafen burde også ha bestemmelser som regulerer forholdet til overvekt, hva som kan tillates. NL forutsetter at det skal svares toll og avgifter for all mengde også utover det som er deklarerert.

§ 7-4 Det fremgår ikke om denne paragrafen også skal gjelde for landbruksvarer.

§ 8-10 Det refereres til Beskyttelsesavtalen artikkel 2 para 2 der det heter at beskyttelsestiltak skal anvendes for en vare som importeres, uansett varens opprinnelse. Det henvises videre til WTO-avtalen om landbruk om særskilte beskyttelsestiltak for landbruksvarer hvor det også er vist til GATT XIX Beskyttelsesavtalen artikkel 2. Det konkluderes med at slike særskilte tiltak vil følgelig måtte anvendes uten hensyn til hvor varen kommer fra. I forskriften om beskyttelsestoll/tilleggstoll for landbruksvarer er det sagt at forskriften ikke gjelder for EØS-varer. NL finner det noe underlig at man ikke følger WTO-bestemmelsene i den forskriften når det er tale om en "skal-bestemmelse".

§ 9-1 Det virker noe underlig at man har en formålsparagraf for nedsettelse av landbrukstoller, mens det ikke er slike henvisninger ellers i lovutkastet. NL vil foreslå en ny tekst som følger: "...Departementet kan dispensere fra de ordinære landbrukstollsatsene når følgende grunner foreligger"...og videre som angitt i teksten.

Videre i paragrafen står det at departementet fastsetter hvilke varer som er landbruksvare. I vedlegg til WTO avtalen om landbruk er landbruksvarene listet opp. Her menes vel at departementet kan fastsette hvilke varer som kan betraktes som omfattet av landbruksforvaltningen.

§ 9-4 Her sies det at bestemmelsen er formet som et pålegg til forvaltningen om å bruke auksjon. NL slutter seg til pålegget om bruk av auksjon som fordelingsmetode for tollkvoter.

§ 10-6 (3) om beskyttelsestoll er det satt tak på den volumbaserte beskyttelsestollen til 1/3 av ordinær tollsats. NL mener at denne begrensningen i beskyttelsestollen må vurderes på ny hvis og når det foreligger et resultat i WTO-forhandlingene med sterkt reduserte satser. Denne tollene skal nettopp beskytte når det oppstår alvorlige markedsforstyrrelser, ikke om tollene bør være høy eller lavere.

§ 12-10 Det er vanskelig for menigmann å oppfatte at det er til tollskylderens ugunst når det er tale om ulovlig import av en vare. Lovteksten må være slik innrettet at man unngår spekulasjon da det er stor økonomisk gevinst selv på små partier.

§ 12-13 bindende forhåndsuttalelser: Det bør gå klarere frem av loven på hvilket grunnlag og når et bindende forhåndsuttalelse kan endres.

§ 14-1 NL forutsetter at lovutkastet dekker en realitet at norske tollmyndigheter gis like rettigheter i avtalepartnernes land som norske myndigheter gir utenlandske tollmyndigheter i Norge.

Med vennlig hilsen
Norsk Landbrukssamvirke

Eugen Tømte
Direktør

Kai Norman Hansen
Seniorrådgiver